

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Τὰ δόντια του Γκονζάγκα έτριζαν από τή μονία του.
—Φαίνεται, σκέφτηκε, πώς κι' ό αντίβασιλεύς ό ίδιος είνε άκατατέμενος στην συνομοσία, που όργάνωσε ή γυναίκα μου.
—Επίσης όρκίστηκε, έξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ, ότι θά κάνω τή άθωότητά μου να λάμψη μπροστά στα μάτια όλων, άποκαλύπτοντας τόν άληθινό ένοχο, ξεμασκαρεύοντας τό δολοφόνο του Νεβέρ!

Καί με φωνή βροντερή, έπρόσθεσε :
—Ίεού με! Ήρθα να πραγματοποιήσω τόν τελευταίο μου όρκο.

Ό Γκονζάγκας κρατούσε πάντοτε στα χέρια του τόν τριπλοσφραγισμένο φακέλλο. που τόν είχε κλείσει από τό σπύτι του Λαγκαρντέρ, τής όδου Σάντρο.

—Ύψηλότατε, φώναζε άπότομα στόν αντίβασιλέα, μου φώναξε πώς ή κωμωδία βάσταξε πολύ.

—Καί μένα μου φαίνεται ότι κανείς δέν σας κατηγορήσε άκόμα! ό βασιλείς καθόμαστε έπάνω σε θρόνους, τών οποίων τό βάθος κλονίζεται όλοένα και πιο πολύ. Είχε λοιπόν επικίνδυνο και κακό παράδειγμα αυτό που δίνει ή Ύψηλότης σας σήμερα. Ν' άνέχεσαι έναν τέτοιο άθλιο...

—Αυτός ό τρελλός, πρόφερε αυστηρά ό αντίβασιλεύς, θά πεθάνη. Ό λόγος τών έτοιμοθανάτων είνε ιερός!
—Αν δέν μάθατε άκόμα τί αξία έχει ό λόγος ό δικός του, Ύψηλότατε, φώναξε ό Γκονζάγκας, σωπαίνω! Μά, πιστέψτε με, ότι όλοι έμεις οι ίσχυροί, οι εύγενείς, οι άρχοντες, οι πρίγκηπες, οι βασιλείς καθόμαστε έπάνω σε θρόνους, τών οποίων τό βάθος κλονίζεται όλοένα και πιο πολύ. Είχε λοιπόν επικίνδυνο και κακό παράδειγμα αυτό που δίνει ή Ύψηλότης σας σήμερα. Ν' άνέχεσαι έναν τέτοιο άθλιο...

Ό Λαγκαρντέρ γύρισε άργά προς αυτόν.
—Ν' άνέχεσαι έναν τέτοιο άθλιο, έξακολούθησε ό Γκονζάγκας, να παρουσιάζεται μπρός σε μένα, ένα βασιλικό πρίγκηπα, χωρίς μάρτυρες και άποδείξεις...
Ό Λαγκαρντέρ έκανε ένα βήμα προς αυτόν και είπε :
—Έγω τούς μάρτυρές μου κι' έχω τις άποδείξεις μου...
—Πού είνε οι μάρτυρές σας ; φώναξε ό Γκονζάγκας, του όποιου τό βλέμμα έκανε τό γύρο τής αίθουσής.
—Μην ψάχνετε να τους βρήτε! άπάντησε ό κατάδικος. Είνε δυο οι μάρτυρές μου. • Πρώτος βρισκετ' εδω. Είσαστε σεις!
Ό Γκονζάγκας προσπάθησε να χαμογελάσει με οίκτο. Μα τό χαμόγελό του ήταν ένας οριχτός υορφασιάς.

—Ό δεύτερος, έξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ, του όποιου τό ψυχρό και σταθερό βλέμμα, τάλγεε σαν δίχτυ τόν πρίγκηπα, ό δεύτερος είνε μέσα στόν τάφο.
—Αυτόι που είνε μέσα στόν τάφο δέν μιλούν, είπε ό Γκονζάγκας,
—Μιλούν, όταν ή Θεός τό θέλει! άπάντησε με τήν τρομερή φωνή του ό Λαγκαρντέρ.

Όλόγουρά τους μία βαθειά σιωπή άπλωνόταν, μία σιωπή, που έσφιγγε τις καρδιές και πάγωνε τις φλέβες. Δέν μπορούσε ό πρώτος τυχόν να κινή να σωπάσει μέσα σ' όλες αυτές τις ψυχές ό ερωτικός σκεπτικισμός. Όλοι τους θά γελοούσαν από τήν άρχή αυτής της σκηνής, που φαινόταν σαν νάθελε να καταλήξει με :άτι τό ύπερφυσικό. Τά έκδικητικά φαντάσματα, οι άνοιχτοί τάφοι, τά ματωμένα σάβανα, που έκαναν τους ανθρώπους του 17ου αιώνα να τρομάζουν, προκαλούσαν τώρα τά γέλια.

Μά μιλούσε ό Λαγκαρντέρ... Κι' ή έπίσημη φωνή του άναστατώνε τις καρδιές

ώς τά τρίαθά τα τους. Ή μεγάλη, ή εύγενική όμορφιά αυτού του ανθρώπου, πάγωνε τήν ειρωνεία σ' όλα τά χείλη. Φοβόντουσαν αυτό τό τρομερό βλέμμα, που ή βασκαίνειά του έκανε τό Γκονζάγκα να τρέμη.

Ό Λαγκαρντέρ μπορούσε ν' άφήψη τα πάντα... Ό Λαγκαρντέρ μπορούσε να έπικρασή τ'α φαντάσματα μέσα στόν δέκατο όγδοο αιώνα, μπροστά στην αλή ή του αντίβασιλέως, μπροστά στόν αντίβασιλέα τόν ίδιο. Κανένας άπ' όσους βρισκόντουσαν εκεί μέσα δέν μπορούσε να ξεφύγη άπ' τόν τρόμο, "Όλα τά στόματα ήσαν άνοιχτά, όλα τ' αυτιά τεντωμένα. Όταν ό Λαγκαρντέρ έκανε μία διακοπή, ή ανάσα όλων αυτών τών θαρμμένων στήθων έθαγε ένα μακρό μουρμούρισμα.

—Αυτά για τούς μάρτυρές μου, έξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ. Ό νεκρός θά μιλήσει, όρκίστηκε γι' αυτό και τό κεφάλι μου άποτελεί έγγυση ότι θά κρατήσω τόν όρκο μου. "Όσο για τις άποδείξεις μου, θρίσκονται εκεί στα χέρια σας, κύριε Γκονζάγκη. Ή άθώωση μου βρισκεται γραμμένη σ' αυτό τόν τριπλοσφραγισμένο φακέλλο... Παρουσιάζετε μόνοι σας εδω αυτό τό φακέλλο, που θά γίνει αίτα της καταστροφής σας... Δέν μπορείτε να τόν άπουύρετε. Άνήκει στη δικαιοσύνη και ή δικαιοσύνη οας πιζίει εδω άπ' όλες τις μεριές. Για να προμηθευθήτε αυτό τό όπλο, που σας χτυπάει τώρα, μήηκατε στην κατοικία μου σαν νυχτοκλέφτης... Σπάσατε τήν πόρτα μου και παραδιάσατε τό κιβώτιό μου, σεις, ό Ύψηλότατος πρίγκηψ Γκονζάγκας.

—Ύψηλότατε! φώναζε στόν αντίβασιλέα ό Γκονζάγκας, του όποιου τά μάτια είχαν γίνει κατακόκκινα άπ' τό αίμα που τά πλημμύριζε, έπιβάλλετε σιωπή σ' αυτό τό δυστυχισμένο!

—Ύπερασπιστήτε τόν έαυτό σας! φώναξε ό Λαγκαρντέρ, με φωνή που έπαλλε, και μη ζητάτε να μου κλείσουν τό στόμα. Θά μάς άφήσουν να μιλήσουμε και τους δυο, εδω, όσας, όπωσ και μένα, έμένα, όπωσ και σας, γιατί ό νεκρός θρίσκειται μεταξύ μας, γιατί ή Αυτόυ Βασιλική Ύψηλότης τό ειπε : «Ό λόγος τών έτοιμοθανάτων είν' ιερός!»

Ό Λαγκαρντέρ, καθώς μιλούσε, κρατούσε περήφανα ψηλά τό κεφάλι του.

Ό Γκονζάγκας άρπαξε μηχανικά τό φακέλλο, που τόν είχε βάλει έπάνω στο τραπέζι.

—Ναι, αυτός ό φακέλλος είνε! φώναξε ό Λαγκαρντέρ Σπάστε τις σφραγίδες του! Σπάστε τις, σας λέω! Γιατί τρέμει ;... Δέν υπάρχει μένος, παρά μία περγαμνή : Ή πράξις τής γεννήσεως τής κόρης του Νεβέρ!...

—Σπάστε τις σφραγίδες του φακέλλου! πρόσταξε ό αντίβασιλέας.

Τά χέρια του Γκονζάγκα έτρεμαν παραλυμένα.

Ίσως σκοπ'μως, ίσως και τυχαίως, ό άρχηγός τής φρουράς μαρκησίος ντε Μπονινιέ και δυο άπό τους στρατιώτες του τόν είχαν πλησιάσει. Στεκόντουσαν άνάμεσα άπ' τό τραπέζι του κι' από τους δικαστάς, γυρισμένοι κι' οι τρεις προς τόν αντίβασιλέα, σαν να περίμεναν από στιγμή σε στιγμή να τόν συλλάθουν.

Ό Γκονζάγκας δέν είχε άκόμα ύπακούσει στη διαταγή του αντίβασιλέως κι' ή σφραγίδες του φακέλλου έξακολουθούσαν να μένουν άθικτες.

Ό Λαγκαρντέρ έκανε ένα δεύτερο βήμα προς τό τραπέζι. Τά μάτια του έλαμπαν σαν άτσάλινη λεπίδα.

—Ύψηλότατε, ασφαλώς θά μαντεύσει ότι, έκτός τής πράξεως τής γνήσιως τής κόρης του Νεβέρ, ύπάκει και κάτι άλλο μέσα σ' αυτό τό φακέλλο, ειπε χαμηλώνοντας τή φωνή του, ενώ όλοι έσκυθαν γι'ανά τόν άκούσουν καλύτερα. Θά σας πω άμέσως τί είνε... Στο πίσω μέρος τής περγαμνής, ύπάρχουν τρεις λέξεις, γραμμένες

μέ αιμα. "Ετσι μιλούν εκείνοι, που βρίσκονται μέσα στον τάφο!..."

"Ο Γκονζάγκας άνασκήτησε άπ' τ' κεφάλι ώς τά πόδια. Άφρω φάνηκαν στις γωνίες του στήματος του."

"Ο άντιβασιλεύς, σκυμμένος δλόκληρος πάνω άπ' τ' κεφάλι του Βιλλερουά, έσφιγγε τή γροθιά του άπάνω στο τραπέζι του πρέβερου."

"Η φωνή του Λαγκαρντέρ άνηχούσε θαρείά μέσα στην κιωπή και στην συγκλητική της όμηγύρεως. Και ό Ιππότης εξακόλουθησε :

"Ό Θεός θέλησε νά περάσουν είκοσι χρόνια γιά νά ξεσκεπαστή ό πέπλος του μυστηρίου. Ό Θεός δέν θέλησε ν' άνηχήση ή φωνή του έκδικητού μέσα στην μοναξιά. Ό Θεός συγκέντρωσε εδώ όλους τούς μεριστάδες τής Γαλλίας, προεδρευόμενος άπό τόν άρχηγό του Κράτους... Η ώρα τής έκδικήσεως έφτασε!... Ό Νεβέρ ήταν μαζί μου τή νύχτα τής δολοφονίας..."

"Ένα λεπτό πριν άρχισέ ή συμπλοκή, ό Νεβέρ είδε νά λάμπουν μέσα στό σκοτάδι τά σπαθιά τών δολοφόνων άπό τήν άλλη μεριά τής γεφύρας. Έκαμε τότε τήν προσευχή του. Κατόπιν, στό φύλλο του χαρτίου, που βρίσκεται μέσα σ' αυτό τό φάκελλο, χάραξε μέ τό χέρι του, που τό βούτηξε στην άνοιχτή φλέβα του, τρείς λέξεις, που έλεγαν έκ τών προτέρων τό Έγκλημα, που έπρόκειτο νά συγτελεστή και τό όνομα του δολοφόνου!..."

Τά δόντια του Γκονζάγκα χτυπούσαν μέσα στό στόμα του. Τραβήχτηκε ώς τήν άκρη του τραπέζιού και τά συνεπασμαμένα χέρια του φαινότουσαν σάν νάθελαν νά λιώσουν τό φάκελλο, που τόν έκαινε τώρα. Όταν έφτασε κοντά στην τελευταία λαμπάδα, τήν ανέβασε και τήν κατέβασε τρείς φορές, χωρίς νά γυρίσει τά μάτια του προς τό μέρος του Λαγκαρντέρ. "Έδινε τό συμφωνημένο σύνθημα στους φίλους του."

"Δέστε τόν Γκονζάγκα! είπε ό καρδινάλιος ντέ Μπισσόν σ' αὐτό του κ. ντέ Μορτεμάρ. Κοντεύει νά χάση τό μυαλό του."

Κανένας άλλος δέν μίλησε. "Όλwan ή άνασπιη είχε κοπή."

"Τό όνομα του δολοφόνου είνε γραμμένο εκεί! έξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ, του όποιου τ' άλυσοδεμένα χέρια σηκώθηκαν μαζί, γιά νά δείξουν τήν περπαγμένη. Τό άληθινό όνομα μέ όλα του τά γράμματα! Άνοιχτε τό φάκελλο κι' ό νεκρός θά μιλήσει!"

"Ό Γκονζάγκας, μέ μάτια που έμοιαζαν σάν τρελλού, μέ τό μέτωπό του λουσιμένο στον ίδρώτα, έριξε στό δικαστήριο ένα βλέμμα άγριο."

"Ό Μπουνιθές κι' ό ίδυ στρατιώτες είχαν σταθή μπροστά του, έτοιμοι ν' άπλώσουν τά χέρια του άπάνω στον όμο του."

"Ό Γκονζάγκας μετακινήθηκε λίγο, γύρισε τή ράχη του προς τή λαμπάδα και φέρνοντας πίσω τό χέρι του μέ τό φάκελλο, άνασκήτησε τή φλόγα τής."

"Ό φάκελλος πήρε άμέσως φωτιά! Ό Λαγκαρντέρ τό είδε αυτό... Μά ό Λαγκαρντέρ, άντι νά τόν άποκαλύψει, φώναξε :

"Άνοιχτε λοιπόν τό φάκελλο! Διαβάστε! Διαβάστε λοιπόν γιά νά μαθευτή άν τό όνομα του δολοφόνου είνε τό δικό μου ή τό δικό σου, άτιμε!"

"Καί τό φάκελλο! φώναξε ό Βιλλερουά, ό όποιος άκουσε τό χαρτί νά τσιρίζη."

Μιά μεγάλη όχλοση έπακολούθησε."

"Με τό φάκελλο! φώναξαν όλοι. Τό φάκελλο, που περιείχε τ' όνομα του δολοφόνου! Τό δικό του όνομα."

"Ό αντιβασιλεύς πετάχτηκε άπο τή θέσι του και ώρμησε μπροστά."

"Ό Λαγκαρντέρ, δείχνοντας τά λείψανα του καμμένου φακέλλου, που ήσαν καταγής, είπε :

"Ό νεκρός μίλησε!"

"Τί ήταν λοιπόν γραμμένο μέσα στό φάκελλο; ρώτησε ό αντιβασιλεύς, του όποιου ή συγκινησι είχε φτάσει στό κατακόρυφο. Μίλα γρήγορα, άν και ό άθλιος αυτός, καίγοντας τό φάκελλο, ώμόλογησε τό Έγκλημά του."

"Δέν ύπήρχε άπολύτως τίποτε! άπάντησε ό Λαγκαρντέρ."

"Έπειτα, ενώ όλοι τόν άκούγαν κατάπληκτοι, έξακολούθησε :

"Τίποτε!... Δέν ύπήρχε γραμμένο άπολύτως τίποτε μέσα στό φάκελλο! Άκούς, άθλιε δολοφόνε Γκονζάγκα! Χρησιμοποίησας πουργιά κι' ή κολασμένη συνείδησή σου πιάστηκε στην παγίδα... Έκαφες τήν περπαγμένη, μέ τήν όποία σ' άπειλούσα... Τό δνσμά σου δέν ήταν γραμμένο μέσα, μέ τό Έγραμμες μόνος σου! Είν' ή φωνή του νεκρού : Ό νεκρός μίλησε!"

"Ό νεκρός μίλησε! επανέλαθε όλη μαζί ή όμηγυρις μέ φωνή βαθεία."

"Προσπαθώντας νά καταστρέψει αυτή τήν άπόδειξη, είπε ό κ. ντέ Βιλλερουά, ό δολοφόνος προδούθηκε!"

"Έγχευμε τήν όμολογία του ένόχου! πρόσφερε επίσημα

ό πρόεδρος ντέ Λαμουρανού. Η άπόφασι του έκτάκτου δικαστηρίου, που καταδίκασε τόν κ. Ιππότη ντε Λαγκαρντέρ, θεωρείται άκυρη."

"Ός τή στιγμή εκείνη, ό αντιβασιλεύς, πιγνιμένος άπο τήν άγανάκτηση, είχε παραμείνει σιωπηλός. "Έξαφνα φώναξε στον Γκονζάγκα :

"Δολοφόνε! Δολοφόνε! Συλλάβατε αὐτόν τόν όθλιο. Πιό γρήγορος άπό άστραπή ό Γκονζάγκας έιφούλησε. Μ' ένα πήδημα πέρασε μπροστά άπό τόν αντιβασιλέα και κατάφερε κιά μία μανιασμένη σπαθιά στό Λαγκαρντέρ, ό όποιος κλονιστηκε κι' έβγαλε μία κραυγή."

"Δέν θά χαρής τή νίκη σου! μούγκρισε ό Γκονζάγκας σάν μανιασμένος ταύρος."

"Έπειτα γύρισε πίσω, πέρασε μέ τό σπαθί ώφωμένο μπρός άπ' τό Μπουνιθές και έπειδή οι στρατιώτες άρχισαν νά τόν καταδιώκουν, έκανε μεταβολή κ' έπήρε στάσι αμύνης."

Καθώς αμύνοντα, όμως, όπισθοχωρούσε, άποκρούοντας δέκα σπαθιά που τόν είχαν ζωάσε σκεδόν άπο πάνω."

Οι στρατιώτες κερδίζαν διαρκώς έδαφος κ' ήσαν θύεσαιο, οι δέν μπορούσαν νά τους σφευγήν."

Μά τή στιγμή που τόν στριμώξαν έξαφνα μπρός, σέ μία θορεία κουρτίνα που σκεπάζε ένα μέρος του τοίχου και νόμιζαν ότι τόν κρατούν πειά στα χέρια τους, ή κουρτίνα που σκεπάζε ένα μέρος του τοίχου, και νόμιζαν ότι τόν κρατούν πειά στα χέρια τους, ή κουρτίνα παραμείρισε, μια μικρή πορτίτσα άνοιξε κι' ό Γκονζάγκας εξαφανίστηκε, σάν νά τόν είχε καταπιεί μία καταρατική."

"Άκουσαν κατόπιν τόν ήχο ένός ούρτη που τριβιόταν άπ' τό πίσω μέρος τής πόρτας..."

Πρώτος ό Λαγκαρντέρ ώρμησε προς τήν μυστική αυτή πόρτα, τής όποιας όλοι άγνούσαν τήν ύπαρξη. Αύτος όμως τήν ήξερε, γιατί τήν είχε χρησιμοποιήσει κατά τήν πρώτη συνειρσία του οικογενειακού σιμοδουλίου, ψιθυρίζοντας ως καιπούρης τις άπαντήσεις τής στην πριγκηπισσα."

Η σπαθιά που του είχε καταφέρει προδοτικά ό Γκονζάγκας δέν του είχε κάνει σκεδόν τίποτε. Άπευστίας, του είχε κόψει τά αγονία μέ τά όποια ήσαν δεμένα τά χέρια του, πληγυονίτας τον συγχρότως έλαφρά σ' αυτά... Μά ή πόρτα ήταν κλειωμένη γερά και δέν άνοιγε..."

Τότε ό αντιβασιλεύς διάταξε νά καταδιώξουν τόν φυγάδα. Μά τήν ίδια στιγμή μι' άπελπισμένη γυναικεία φωνή άκούστηκε άπο τό βάθος τής αίθουσής."

"Βοήθειά! Βοήθειά! φώναξε."

"Ήταν ή ντόνα Κρουζή!... Άναγκαλλισμένη και μέ τά ρούχα τής άναστασιμένης, πήγε κι' έπεσε μπροστά στα πόδια τής πριγκηπισσής, τής μητέρας τής Αύγής."

"Η κόρη μου! φώναξε μι' άπόγνωσι. Μήπως συνέδη κανένα δυστύχημα στην κόρη μου;

"Μερικοί άνθρωποι...στό κοιμητήριο του Σαιν - Μαγκλύρα... έκανε ή πωγωνοπούλα λαχαινασμένη. Παραβιάζουν τήν πόρτα τής εκκλησίας... Θέλουν νά τήν άπαγάγουν!..."

"Άπεριγραπτή σύγχυσις έπακολούθησε μέσα στην αίθουσα. Μά μία φωνή εδέσποσε σέ λίγο του θορύβου, σάν ήχο σάλπιγγας."

"Ήταν ό Λαγκαρντέρ που φώναζε :

"Ένα σπαθί, γιά όνομα του Θεού!... Δώστε μου ένα σπαθί!"

"Άμέσως ό αντιβασιλεύς τράβηξε τό δικό του άπο τή θήκη του και του τό έβαλε μέσα στό χέρια, λέγοντας :

"Κανένας δέν μπορεί νά τμησή όσο έσύ, αυτό τό σπαθί."

"Ευχαριστώ, ύψηλότατε, είπε ό Λαγκαρντέρ. Καί τώρα άνοιχτε μου τό παράθυρο και φωνάχτε στους άνθρώπους σας νά μην επιχειρήσουν νά μέ σταματήσουν!... Ό δολοφόνος έχει προηγηθή άρκετά και δυστυχία σ' όποιον θελήσει νά μου φράξή τό δρόμο!"

Φίλησε τό σπαθί του αντιβασιλεύς, τό σάλεψε πάνω άπ' τό κεφάλι του κ' εξαφανίστηκε σάν άστραπή!"

XI Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΒΕΡ

"Η θανατικές εκτελέσεις που γινόντουσαν κατά τήν εποχή εκείνη πίσω άπ' τά τείχη τής Βασιλλής, δέν ήσαν όλες μυστικές. Μά θά μπορούσε νά πη κανείς πως δέν ήσαν και δημόσιες. Έκτός άπ' αυτές που γινότουσαν χωρίς νά προηγηθή δίκη, κατά διαταγήν του βασιλέως, άλλες ή άλλες γινότουσαν κατόπι διαδικασίας κατά τό μάλλον και ήττον κανονικές."

"Ό λαός ώστόσο τά είχε μέ τή Βασιλλή, όχι γιατί ήταν τόπος θανατικών εκτελέσεων, άλλ' αντίθετος γιατί τά τείχη τής τόν έμποδίζαν νά παρακολουθή τή θανατικές αυτές καταδίκες."

"Έτσι τά τείχη τής θά έκρουσαν κ' εκείνο τό θρόνο τήν άγωνία του δολοφόνου, του Νεβέρ, που τόν είχε καταδικάσει τό Έκτακτο Δικαστήριο."

(Άκολουθεί)

